

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
У ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

10014 м. Житомир, вул. Небесної Сотні, 11, тел. (0412)55-01-15, E-mail: nmkptozyhtomyr@ukr.net,
ЄДРПОУ 26556261

Від 16.10.2024 №191
на № _____ від _____

Керівникам закладів П(ПТ)О області

Інструктивно-методичний лист

Інтеграція елементів медіаресурсів в освітній процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Медіаосвіта – частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури, підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою масмедіа, включаючи як традиційні, так і новітні медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Медійна грамотність сьогодні є необхідною складовою загальної культури особистості і охоплює такі складники:

- креативні та естетичні навички (здатність бачити, чути, створювати й тлумачити медіаконтент);

- інтерактивні навички (здатність спілкуватися за допомогою медіа, готовність висловлювати свої думки);

- навички критичного аналізу (вміння витлумачувати і розуміти значення різноманітних медіатекстів, застосовувати відповідні аналітичні інструменти при оцінці медіаформи і контенту);

- навички безпеки (вміння уникати шкідливих контактів і контенту, знаходити вихід зі скрутних ситуацій, захищати приватний простір).

Формування таких умінь і навичок дасть змогу здобувачам освіти:

- розуміти вплив медіа та форми подання інформації в них, ухвалювати незалежні рішення;

- отримувати нову інформацію про довкілля;

- відчувати почуття спільності;

- критично мислити;

- використовувати медіа для саморозвитку і творчого росту, дотримуючись засад безпеки та відповідальності.

Медіаграмотність – це сукупність навичок і знань, необхідних людині в сучасному інформаційному суспільстві, особливо в контексті російської інформаційної загрози. Інформаційно-пропагандистська війна та агресія Росії проти України вже внесли суттєві зміни до мотивації та змісту медіаосвіти з акцентом на вироблення навичок відповідального мислення та імунітету до маніпуляцій громадською свідомістю.

Разом з тим в умовах пропагандистсько-психологічної війни українське суспільство потребує більшого запасу знань з медійної та інформаційної грамотності. Заклади освіти - це саме ті інституції, що мають усі можливості для того, щоб доєднатися до процесу формування медіаграмотного громадянина, опанування ним нових функцій інформації.

Ця проблема знаходить своє відображення в дослідженнях науковців. В.Іванов, Р. Євтушенко, О. Волошенюк, Л. Гуменюк, О. Мокрогуз виділяють п'ять тенденцій сучасної освіти, що містять елементи медійної грамотності:

- конструювання навчання на підставі аналітичних даних;

- принесіть свої власні пристрої (Bring your own devices — BYOD);
- навчання через події;
- розповідь історій (нарративна педагогіка);
- новий погляд на повсякденність.

Освітній процес в Україні на нинішньому етапі розвитку неможливий без навичок медіаграмотності здобувачів освіти. Вони мають бути спроможними сприймати, аналізувати, оцінювати, використовувати медіатексти, розуміти їх соціокультурний і політичний зміст. У процесі роботи викладач має змогу розвивати у здобувачів зазначені вміння, а також здатність критично «читати» медіатекст.

Лавиноподібний розвиток інтернету і мобільної телефонії виводять медіаосвіту на новий етап. Сьогодні медіаосвітня тематика стає ще актуальнішою – це не лише книжки, періодична преса, радіо, телебачення, інтернет-медіа, кінематограф, - це також мобільні телефони, інтернет, відео та комп'ютерні ігри, музичні записи, біл-борди та інші типи реклами (зокрема слова або картинки на одязі, інформація в магазинах або на стадіонах, упакуванні їжі), а також постери та флаєри.

Розпізнавати те, про що ми дізнаємося з масмедіа, декодувати безкрайній наплив щоденної інформації і монтувати з неї нові для себе змісти - це велика майстерність, володіння якою потребує певних зусиль, навчання.

В міру можливостей цю важливу місію виконують на своїх заняттях викладачі закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Для цього використовуються різні методичні технології, способи і техніки: міні-лекція, проблемний метод, робота з документами, медіавправи, робота в парах, робота в групах, дискусія, технологія ефективного читання ІНСЕРТ, комунікативно-ситуативні вправи.

Використання відповідних технологій, способів і технік - це методичний потенціал викладача для формування медіакультури здобувачів, вміння користуватися інформаційно-комунікативною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів, свідомо сприймати і критично тлумачити повідомлення (меседж), розрізняти факти і судження, розуміти реальність.

Позитивний вплив на підвищення мотивації здобувачів має використання викладачами на заняттях різнопланових інформаційних відеороликів: Інесса Вовк (ЗП(ПТ)О «Звягельське вище професійне училище»), Ірина Овдейчук (Овруцький професійний ліцей); медіатекстів та фотозображень: Ольга Галич (Центр професійно-технічної освіти м. Житомира), Світлана Чигрин (Професійно-технічне училище № 4 м.Бердичева), Анатолій Яворський (Баранівський професійний ліцей), Ольга Панасюк, Лариса Іщенко (ДНЗ «Центр сфери обслуговування м. Житомира»); матеріалів тематичних вебсайтів та відеороликів з Youtub: Тетяна Степанова (ДНЗ «Центр сфери обслуговування м. Житомира»), Алла Синезук (ДНЗ «Малинський професійний ліцей»); масмедіа (ЗМІ), освітніх серіалів: Наталія Федорко (Центр професійно-технічної освіти м. Житомира); плакатів, мемів, фотодокументів: Лариса Павлова (Бердичівський професійний будівельний ліцей); інтерактивних вправ: Галина Ружанцева (ДНЗ «Бердичівське вище професійне училище»); музичних записів: Ріта Сікалюк (Любарський професійний ліцей); різних типів реклами, постерів та флаєрів: Юлія Ярмолюк (ДНЗ «Центр сфери обслуговування м.Житомира»), Антоніна Поліщук (Головинське вище професійне училище нерудних технологій); інтернет-медіа: Тетяна Грозовська (Центр професійно-технічної освіти м.Житомира), Надія Данильчук (ЗП(ПТ)О «Звягельське вище професійне училище»), Сергій Нестерчук, Яна Данилівська (Головинське вище професійне училище нерудних технологій); кінематографа: Микола Ярмолюк (Центр професійно-технічної освіти м.Житомира); періодичної преси та радіо: Ірина Коротка-Савицька (Житомирський професійний політехнічний ліцей), Руслан Самченко (Головинське вище професійне училище нерудних технологій); відео експериментів та вправ: Світлана Мандзюк (ДНЗ «Бердичівське вище професійне училище»), Людмила Гурин (ДНЗ «Центр легкої промисловості та побутового обслуговування населення м.Житомира»); навчальних матеріалів проєктів та онлайн-курсів національних та іноземних

інтернет-ресурсів: Наталія Теслюк, Богдан Сербин (ДНЗ «Житомирське вище професійне технологічне училище»).

При підготовці до занять викладачі послуговуються медіаматеріалами телеканалів України, що дуже важливо для набуття базових навичок, необхідних для поінформованого громадянина, ефективного фахівця, успішного здобувача освіти. Це також сприяє розвитку мислення вищого рівня, критичного оцінювання та синтезу інформації, до якої в сучасному суспільстві відкрився безмежний доступ.

Медіа інтегруються в систему професійної (професійно-технічної) освіти як допоміжні засоби у викладанні навчальних предметів. Для розширення методичного арсеналу викладачів та підвищення рівня медіакультури здобувачів на сайті НМК ПТО, в розділі «Видавнича діяльність», розміщено збірник методичних матеріалів «Інтеграція елементів медіаресурсів в освітній процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти». Пропоновані практичні напрацювання – це спроби інтеграції медіаграмотності у викладання навчальних дисциплін.

Збірник методичних матеріалів періодично, в міру надходження відповідних міркувань, досліджень, описів, творчих доробків, поповнюватиметься новою інформацією. Статті, презентації, методичні розробки, підготовлені педагогічними працівниками, відповідні технології, способи і техніки, що використовуються викладачами на заняттях, доступні для запозичення і застосування в роботі. Це корисний додатковий матеріал, засіб поліпшення методичної стратегії професійної діяльності педагогів, збагачення новим змістом власних напрацювань, ефективного добору та впровадження елементів медіаресурсів відповідно до теми навчального заняття і запитів здобувачів освіти.

Покликання на зазначені вище методичні напрацювання педагогічних працівників розміщені у вказаному розділі сайту НМК ПТО.

В.о. директора

Ірина ТКАЧУК

Талына КОВАЛЬЧУК
0965941401

